

Грошовик І. С. викладач кафедри хореографії
та художньої культури
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

НАПРЯМКИ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Сучасній школі потрібні вчителі, які будуть являти собою яскраву творчу індивідуальність, здатну передати знання та максимально реалізувати творчий потенціал учня. В розвитку вищої педагогічної освіти України все більшої актуальності набуває пошук нового змісту підготовки майбутніх учителів до творчої, конструктивної професійної діяльності за обраним фахом.

Навчальні заклади І-ІІ рівнів акредитації будують навчальні плани за типовою формою згідно рекомендацій МОН України, де перелік дисциплін відповідає Галузевому стандарту вищої освіти. Крім нормативних дисциплін до навчальних планів включено вибіркові, які відповідають потребам особистості та ринку праці, а також підвищують якість підготовки фахівців. Як правило саме ці дисципліни найбільш задовольняють потребу майбутніх педагогів в реалізації власного творчого потенціалу. До таких дисциплін відносяться спецкурси «Ритміка», «Ритміка і хореографія».

Як свідчить аналіз наукової думки та навчально-методичної літератури, окремі питання музично-ритмічної та танцювальної підготовки майбутніх учителів розглядалися в працях О. Артимчук, Т. Лисицької, М. Ростовцевої, Є. Ширковець, Т. Роттерс та ін. Питання підготовки вчителів хореографії й керівників дитячих хореографічних об'єднань знайшли відображення в дослідженнях Л. Андрощук, Т. Благової, О. Бурлі, С. Забрєдовського, С. Куценка, О. Таранцевої та ін.

Аналіз наукових джерел щодо підготовки педагогічних кадрів свідчить про те, що значну роль у навчанні та вихованні майбутніх учителів відіграє цілеспрямований вплив максимальної реалізації творчого потенціалу особистості студента. Підготовка вчителів-хореографів постійно спрямована на розвиток та подальшу реалізацію даного процесу.

Проаналізувавши діяльність навчальних закладах І-ІІ рівнів акредитації хореографічну підготовку майбутнього вчителя здійснюється з такими напрямками:

- викладання хореографічних спецкурсів для майбутніх вчителів;
- підготовка керівників дитячих хореографічних колективів;
- участь студентів в діяльності творчих хореографічних колективах.

Як зазначає Т. Кравчук, в умовах збільшення розумового навантаження та інтенсифікації навчання рухова діяльність школярів сьогодні не відповідає нормам оптимального числа рухів необхідним для гармонійного розвитку і

збереження здоров'я дітей. Рухова діяльність є однією з необхідних умов правильного розвитку мозку, а особливо функцій мовлення [1, с. 3].

Заняття фізичною культурою в школі не можуть забезпечити необхідний обсяг рухів, тому ще під час навчання майбутнім учителям прищеплюють вміння та навички з проведення фізкультурних пауз під час уроків, організації рухливих ігор на перервах і прогулянка [1, с. 3]. Так, в навчальних закладах I-II рівнів акредитації вводяться додаткові спецкурси «Ритміка» або «Ритміка і хореографія».

Навчальна дисципліни **«Ритміка»** або **«Ритміка і хореографія»**, предметом вивчення якої є форми і методи формування музично-ритмічного відчуття як особливого виду відображення музики в русі, яке ґрунтується на взаємодії слухових, м'язових, зорових аналізаторів. Підґрунтям для вивчення навчальної дисципліни є знання з педагогіки, елементарної теорії музики, бального і народного танцю, методики музичного виховання, анатомії та фізіології дітей дошкільного віку. Метою дисципліни є підготовка студентів до оволодіння основами хореографії, створення необхідного і достатнього для студентів рівня навчальних знань у галузі хореографічного мистецтва.

З метою підвищення конкурентоздатності випускників коледжів та училищ на ринку освітніх послуг створені умови для здобуття студентами додаткових кваліфікацій. Так, здійснює підготовку фахівців з додатковою кваліфікацією «Керівник дитячого хореографічного колективу».

При здобутті додаткової кваліфікації «Керівник дитячого хореографічного колективу» студенти вивчають наступні дисципліни: «Ритміка», «Класичний танець», «Народний танець», «Бальний танець», «Історія хореографічного мистецтва», «Методика роботи з дитячим хореографічним колективом», «Композиція та постановка танцю».

Навчальна дисципліни **«Класичний танець»** предметом вивчення якої є форми і методи вивчення канонізованої системи виразових засобів хореографічного мистецтва, яка заснована на принципі поетично-узагальненого трактування сценічного образу; розкриття емоцій, думок та почуттів засобами пластики. Метою викладання навчальної дисципліни «Класичний танець» є оволодіння різноманітними рухами та їх правильне чергування відповідно до стилістики класичного танцю.

Навчальна дисципліна **«Народний танець»**. Засвоєння систематичного курсу народного танцю є ефективним способом підготовки студентів до виконання танців різних народів світу, підвищує рівень виконавської культури. Як навчальна дисципліна, «Народний танець» являє собою систему навчальних занять, в процесі яких студент має нагоду оволодіти ґрунтовними знаннями з основних розділів дисципліни для подальшого їх застосування в практичній діяльності. Метою дисципліни є дати можливість студентам відчувати свою національну приналежність, познайомитися і проникнути в образну сутність танцювальної культури інших народів, що сприяє патріотичному і інтернаціональному вихованню.

Навчальна дисципліна **«Бальний танець»**, предметом вивчення навчальної дисципліни є форми і методи вивчення рухів та лексики бального

танцю через стиль, манеру виконання, чіткість та легкість виконання рухів. Метою викладання навчальної дисципліни «Бальний танець» є оволодіння різноманітними рухами та їх правильне чергування відповідно до стилістики бального танцю.

Навчальна дисципліна **«Історія хореографічного мистецтва»**, предметом вивчення навчальної дисципліни є форми і методи вивчення історії світового балету, історії становлення та розвитку вітчизняного балетного мистецтва, жанрової різноманітності балетних постановок, життєвого та творчого шляху виконавців хореографічного мистецтва минулого та сучасності. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія хореографічного мистецтва» є хореографічне виховання та естетичний розвиток засобами танцювального мистецтва. Сприяння становленню творчої індивідуальності студентів через знання, уміння та досвід, нагромаджений у процесі власної самостійної діяльності.

Навчальна дисципліна **«Методика роботи з хореографічним колективом»** спрямована на ознайомлення студентів з основами педагогічного процесу, методикою і практикою викладання у хореографічних колективах, багатогранною діяльністю керівника колективу, методикою побудови уроків хореографії; специфікою постановочної роботи у дитячому хореографічному колективі; особливостями організації роботи з різними категоріями учнів хореографічних колективів, навчальними програмами та навчально-методичним забезпеченням хореографічної діяльності дітей.

Головне завдання дисципліни полягає у формуванні професійно-педагогічних знань, вмінь і навичок, яке здійснюється протягом всієї навчальної роботи і хореографічної діяльності, а також під час виконання самостійних завдань та інших форм навчальної роботи, формування педагога нового типу – мислячого, ініціативного, всебічно обізнаного.

Навчальна дисципліна **«Композиція та постановка танцю»**. Передбачає вивчення структури створення хореографічного твору, принципів композиційного та драматургічного єднання та розвитку хореографічного твору, особливостей ідейно-тематичної та структурної єдності хореографічного твору, творчого досвіду провідних балетмейстерів та правил роботи по створенню хореографічного номеру. Метою дисципліни є підготовка студентів до створення танцювальних номерів в хореографічних колективах різних напрямів сучасного хореографічного мистецтва.

Педагогічна діяльність фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста з додатковою кваліфікацією «Керівник дитячого хореографічного колективу» вимагає глибоких професійних знань, вміння використовувати їх на практиці та творчого підходу до розв'язання навчально-виховних завдань.

Важливе значення в житті майбутнього вчителя відіграє участь в творчих колективах. Вони об'єднують студентів за інтересами, дають можливість самореалізуватися, самовиразитися та втілити свої творчі пориви в реальність. До числа такого роду об'єднань відноситься і хореографічний колектив.

Хореографічний колектив – це об'єднання людей для спільного заняття хореографічним мистецтвом в різних його жанрах та стилях.

Займаючись в хореографічному колективі на студента здійснюється вплив всі функції хореографічного мистецтва: естетична, психофізіологічна, виховна, освітня, пізнавальна, інформаційна, комунікативна, соціально-емоційна, мотиваційна, організуюча, просвітницька, культурологічна, культуру творча, гедоністична, релаксаційна та ін. [3, с. 65].

Метою творчої та навчально-виховної роботи хореографічних колективів є: оновлення засобів та прийомів виховання хореографічної культури студентів; виявлення і впровадження нових педагогічних технологій та ефективних форм і методів роботи зі студентами; всебічний гармонійний розвиток кожного студента як особистості, шляхом розкриття його потенційних можливостей; розвиток індивідуальних здібностей студентів, талантів та забезпечення умов їх самореалізації; забезпечення високої художньо-естетичної освіченості і вихованості; формування особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва, високих моральних якостей громадянина України [2]

Отже, хореографічна підготовка є складним педагогічним процесом, вона має свій зміст, який організовує навчально-методичний процес та відіграють важливу роль у підготовці кваліфікованого спеціаліста. Хореографічна підготовка майбутніх спеціалістів здійснюється на кількох рівнях: викладання хореографічних спецкурсів для майбутніх вчителів; підготовка керівників дитячих хореографічних колективів; участь студентів в діяльності творчих хореографічних колективах. Можна зробити висновок: хореографічна підготовка є важливою складовою в підготовці творчих, креативних та освічених вчителів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кравчук Т. М. Особливості викладання спецкурсу «Постановка танців у початковій школі» для майбутніх учителів початкових класів // Теорія та методика фізичного виховання. – 2009 - №4 – С. 3-6
2. Факультет мистецтв. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mpf.udpu.org.ua/yavoryna/>
3. Шевчук А. С. Дитяча хореографія: прогр. та навч.-метод. забезпеч. хореогр. діяльн. дітей від 3 до 7 років: навч.-метод. посіб. / А. С. Шевчук. – К.:Шк. світ, 2008. – 128 с.